

Jam susceptis fatisfactum fuerit, ne fructetur intentio Fideium, qui eleemosynas conferunt, ut Missa, quibus diebus ipsi postulant, celebrentur: Eleemosynas vero manuales & quotidianas pro Missis celebrandis ita demoni accipere possint, si oneribus antea impositis ita sacrificerentur, ut nova quoque onera suscipere valescas; atque omnia abstineas ab ejusmodi eleemosynis, etiam sponsis oblatis, in futurum recipiendis, & capsulas auferant ab Ecclesiis cum inscriptione illa, (eleemosyna pro Missis) vel alia similia, sub iudicio penitentiis isto facta incurrident, (loquitur de interdicto) ne sacerdos hac ratione frustrenatur.

Illud hoc loco venit animadvertisendum, si licet, ut contendunt, Missas, quibus in devotionis loco, de quo agitur, satisficeri requiri, alibi celebrari, fratra Pontificis altaris Decreti verbis venit, ut nova onera sufficiantur, nisi veteribus fatisfactum fuisset; semper quippe Missis potest satisficeri per Sacerdos alii in locis celebraturos.

Praterem ad ostendendum, intuitu devotionis erga sanctum locum, servandique visitantium concursus, a fide peregrinis praefatis recedere non licet, nisi eorum confessus adit, exempli causa Missarum celebrationem differre; idem Pontifex in altero Decreto, quod aliud paulo ante allatum conquisit, mandat §. 15. ut Missa ipsi diebus, de quibus convevit, celebretur: *in alias cultus, & deo*, & *concursum fiduciam, ut ajunt, minuantur, non posse nisi de consensu eorum, qui Eleemosynas tribuan, Missas differri.*

Cum porro §. 7. proposita est fieri quodammodo, an scilicet ex eleemosynis pro Missarum celebratione oblatis aliqua portio decipi ac redire possit, ut mente, ut in Ecclesia sufficiantem, atque ornamenti conferatur, Pontifex in hunc modum respondet: *A veriam respondit permisum non esse, ut Ecclesia, ac loca pia, seu illorum Administratores ex eleemosynis Missarum celebrandarum ullam necumque minorem portionem retineant ratione impensarum, quae subvenire in Missarum celebratione, nisi cum Ecclesia, & loca ipsa alios non habeant redditus, quae in usum earundem parvissim erogare licet possit;* & *in ea quam portionem recubent, nullatenus debet excedere valorem expensarum, que pro ipsomet tantum Missis sacrificio sufficiuntur;* & *nihilominus eo utiam causa curandum esse, ut ex pecunia, que superflua, expensis ne supra deducatur, restituat eos Missas celebrantur, quae prescripta fuerint ab officiis eleemosynas.*

Ex his omnibus concluditur nec confiditum Sacerdotis, de quo agitur, nec rationes, quibus illud fulcire contendit, probari posse.

Decimus in Sorbona hac die 3. Julii ann. 1705.
G. Fromageau.

C A S U S X.

Sacrificium Missarum interruptum.

Interruptum potest Missa Sacrificium, in causa necessitatis ad audiendas infirmi morti proximi confessionem, ad ei tribuendam absolutionem, argu ad Extremam Unctionem mortuenti administrandam, in Hospitali.

Q U A E S I T U M .

Queritur, an Missa Sacrificium interruptum possit, atque adeo debet, ut agrotani jamjam morituro Extrema Unctioni administretur, & quidem cum celebrans ad Canonem nondum pervenit; praeferunt vero in peculiari Sacello, ubi pauci adiungit, & interrupta quidem Missa causam non ignorant; causa exempli in Hospitali, ubi agroti tantummodo Missam audiunt.

Quid, si celebrans ad Missa Canonem jam pervenit? Potuisse Sacrificium intermittere, ut infirmo, qui morti proximus est, Absolutionem conferat.

R E S P O N S I O .

Confiditum Conscientiz subscriptum, ad generalem controversiam quod attinet, an scilicet Sacerdos Missas celebrans possit Sacrificium deferre, atque interrumpere, ut Poenitentie, vel Extrema Unctionis Sacramentum administraret ei, qui jamjam animam efficit, & quique ad salutem utroque iudicet, censet animadversi posse tria.

Primo quidem in Jure cap. 15. illud, & cap. 16. nihil secundum. Et Cap. 57. nullus Episcopus diff. 1. de confessori, prohibetur, ne quis Presbyter a Missa Sacrificio, quod semel inchoavit, abfue legitima causa recedat; verum in his Juris Capitibus de Missa fermo est, que interrumpetur abfue animo eam ad exitum perducendi. Theologi infra laudant, quoniam legitimis cause, quoniam sint occasiones, in quibus Missa interrumpit.

Deinde vero a farfalo Santo Sacrificio ad tempus desistere, quique illud potesta reponere Sacerdos potest, ut proximo in

grave salutis discrimine posito optinetur, ut si ageretur de puer, qui tunc in Ecclesia in lucem editus de vita periclitaret, baptizando. Exemplum hoc afferit Bonacina Diff. 4. q. dicit. p. 2. ult. n. 25. Gloriosa in Cap. nullus Episcopus supra citatum adhuc eidem tententie, dum ita statutum verbo Responde: *Sicca cum videtur pauper sine Baptismo mortuente, dum est etiam ad Altare, confuso, ut baptizet.* Ratio, quam afferat, evincit Sacerdotem, si id facere negligenter, salutis cuius is infans jastrum subiret, reum fore; illud quippe cum eo comparat, qui pauperi fame peregit panem prabere eum possit, & non prabet, ejus mortis reus esse censetur; si non prouis occidit. Bonacina Divum quoque Thomam in sua tententia confirmationem adducit 3. p. 9. 83. art. 6.

Ea sane ex iis, quae tradit hic sanctus Doctor, videtur inferri posse ab proximi gravissimum, magnique momenti indigentiam posse Sacrificium interrumpi; hoc enim loco ad secundum D. Thomas id ponit tamquam certum posse Sacerdotem a Missa, quem celebrat, defiseri; scilicet id tutius esse, modo ceteroquin scandalum nullum adsit, si ante confocationem meminerit ei nos esse jejunum, vel excommunicatum esse: *Si vero, inquit, anis consecrationem aliquas prædictarum sit memor, tuis repaterat maxime in causa manducationis, & excommunicationis, quod Missarum incapsam deseretur, nisi gravis scandalum simererit.*

Si illud reputaret naturali ac divino Iure præstandam esse opem proximo, cum in extrema necessitate veritatem, ut ut illud negligas facere cum populis, gravissim peccates, quam si Sacerdos celebet non jejunum, id quod Ecclesiastico tantum precepto adversatur; ac præterea minorem culpam esse, Missam, cum ejus ad finem ducentia voluntate, intermittere, quam eam omnino deserere: videtur conclusi posse, si Divus Thomas in ea, quam proponebit, facti specie Missam deferri posse creditur, futurum potius jure suffici, ut credentes eam ad breve aliquod tempus posse interrumpi, ad necessitatis Sacramentum proximo administrandum in aperto mortis periculo, ne ipse in aeternum periret.

Ut porro de hoc Sancti Thome textu, deque ratiocinatione, aut confessione, que ex eo duci potest, sentiendum est: certa Theologi bene multi diserte sentiunt Missam interrumpi posse, ut proximo in urgenti grave periculi consulari. Sylvius in 3. p. 9. 83. art. 6. q. 3. pronunciavit Missam posse intermitti ad Poenitentiam, vel Extreme Unctionis Sacramentum moribundo administrandum: *Ex causa vero legissima potest Missa interrumpi, sed discontinuari etiam non possit;* velut ad baptismum infans moribundum, vel ad extemporiam confessionem infirmi; querum ille aliquis sine baptismo, ista Sacramenta Poenitentia offerit mortuorum. Idem judicium est, si fuerit Extreme Unctionis administranda infirmo, qui alatus Sacramentum non posset recipere.

Tertio loco illud convenit, allatos Auctores absolute loqui, nec omnino distingue, an ea interrumpi ante, an vero etiam post confocationem fieri possit; quoniam in medium adducuntur alii, qui expressis verbis affirment id ipsum post confocationem licet: ejusmodi sunt Layman 1. 3. tract. s. c. 7. n. 2. de Sacrifice Miss. Qui putat etiam post confocationem Sacerdotem a Missa cessare posse, ut Poenitentie, vel Extreme Unctionis Sacramentum moribundo administretur. Hoc bonus in Tractatu 4. cap. 97. qui cum tanto banc opinionem propagnat, eam deinde complurium Auctorum testimoniis confirmat; sicut autem inter alios Dionysius Carthusianus in libro de quadruplici hominis fine art. 37. Pelizarius tom. 1. r. 5. tom. 12. g. 28. n. 37. Diana tom. 5. r. 3. resol. 70. Castro Palao tom. 4. tract. 22. disp. unic. punct. 11. num. 5. de obfere, in celebri. Miss. Gavantes p. 3. ult. 10. to Ruder. Miss. num. 18. qui ita habet: *Queritur, an posse interrumpi & discontinuari Missa et aliquam causam?* Responde, ob conciuum, & publicationes editorum, que sunt a Parochi; præterea ad confessio-nem audiendum moribundi custodiens, si opus est, interim ab aliis Eucharistia, vel ab uigendum infirmum, cui nullum aliud sacramentum administrari potest.

Quoniam autem quodammodo haec theoria potius quam practica videatur, quia raro fit, ut is causus exigit, eorum tamen Auctorum bene multi post Layman monendum putant magna prudenter opus esse, cum causus accident, ac valde cavedunt, ne levi de causa Missa Sacrificium interrumpatur. Requirunt igitur, ut proximi, cui subveniendum est, grave sit urgens periculum; ut præterea expendat Celebrans, an ab Altari recessens Sacerdotalia indumenta deponeat, neccelle habeat, ac futurum sit, ut dicit abit necne. Fieri enim potest Sacerdotem in Altari faciem facientem in ea circumstantia veri, ut circa grave scandalum, & cum magnis obmurmurationibus occasionem pœnit, recedere nequeat, quo in causa Missa interrumpi nequit, etiam si id ageretur, ut moribundo, qui maxima necessitate premuratur, charitatis officium persolveret. Ceterum probabilitate videtur Sacerdoti Missam interrumpere, ut homini in extremis agenti necessitatibus Sacramentum administretur.

Nec juvat dicere Sacerdotem in Altari existentem publicum Ministrum esse, qui universam Ecclesiam representat, & Sacrificium offerens publicum officium exercet, atque adeo

M I S S A .

adeo cultum exhibet, qui ad Deum immediate ac Religione spectat; quod autem praefat, dum cuiuspiam vel morientem Sacerdotum administrat, privati tantum hominis utilitatem, non autem publicam respicere; ac proinde a publico officio cesandum non est, ut privato bono consulatur, ut cumque casura res sit. Etenim respondet Sacerdotem a Sacrificio quidem desistere, sed non nisi ad breve tempus, atque ut gravissimum malum impedit, cuiusmodi est aeterna damnatio; tale quippe periculum adesse supponit, Sacrificium non interrumpit, ne scilicet illud abolvat; atque ita alia disputatio ad hanc facti speciem Deum immediate spectantem legitime accommodari non potest. Ipse Divinus Filius in Crucis ligno positus fuit mortis sacrificium suspendit, ut Matrem alloqueretur, & Joanni commendaret: *L. de infinito, c. 7. paulisper publicum differe salutem, non matrem inobligatam relinqueat,* ut loquitur D. Ambrosius. Ille porro ea dilatatio nihil egit, quod Sacrificium Crucis dignitati ad renovatione adverterat, quamvis Aeterno Patri, & quidem ad totum humani generis salutem illud offert.

Aut hanc duplum proximam tuendam adlegatur, quod prius quidem, Canonicus Administratori eam sufficiantem debet ratione sollicitudinis, qua Peregrinationis loco deserbit;

quod alteram vero, cum idem Canonicus Administratore proprii Canonicatus officia non obeat, ejusque proinde proveniens ad eum spectare non possit, licere, quemadmodum in aliis Ecclesiis affecto, inter alios Canonicos eundem distributionis officia, ut loquitur D. Ambrosius. Ille porro ea dilatione nihil egit, quod Sacrificium Crucis dignitati ad renovatione adverterat, quamvis Aeterno Patri, & quidem ad totum humani generis salutem illud offert.

Additum animadversio ex eo ducta, quod proveniens Canonicus eius Cathedralis tenues sint.

Contigit, ut Capitalum, sciente ac vidente Episcopo, quandoque fibi fumeret aliqua de maneribus, qua olim plura nesciatis Sacramentum administretur; quod quidem in oppositione opinione magna præjudicium est.

Rogantur Doctores, ut Responsioni subjiciant, quid Canonicus quicunque facere debet, ut propria conscientia consulat, si quid forte in propitiis Casibus minus rectum occurrat.

K E S P O N S I O .

Confiditum Conscientiz subscriptum censet consuetudinem, quae sequuntur Administratores Sacelli Peregrinationis, de qua in Expositione dictum est, quae indigitatur in questionibus, quarum solutio petitur, proprie dictum abusum esse, cuius causa cupiditas est, quique Fidelibus, si quidem innoverit, scandalum affere potest; & quod inde consequitur, in ordinem redigendum est. Sed ut hujus abusus veritas definitus patet, respondetur.

Ad questionem primam. Cum Peregrinationis locus proveniens non sat habeat ad reparations, & generationis ad eas omnes impensas, quae necessaria facienda sunt, sumendum est id quo opus est, ex oblationibus & eleemosynis; quas Fideles, ex conscientia, non autem ex ficeptarum Missarum stipendio, nisi Fideles, qui ea intentione pecuniam tribuunt, ut sibi certus Missarum numerus celebretur, ea de morentur. Abusus præterea plures Missas celebrandas suscipit, quam in eis Peregrinationis loco celebrari possunt; et contra bonam fidem Peregrinorum pecuniam accipi, ut in usum eorum inventionis oppositum conferatur; alius quoque abusus est, Missas alibi, quam in Peregrinationis loco, ubi eas Fideles expectunt, celebrandas mandare. Videntur super hoc re Azorius 1. part. lib. 10. cap. 24. quaff. 8. Sylvester u. Miss. qu. 10. ad fin. Navarus cap. 25. num. 134. in Man. Cardinalium Congregatio in Decreto ann. 1625. edito n. 45. ab Urbano VIII. confirmato §. 8. & relato in Bullario declarat, plures, quam celebrari possint, missas suscipiendo non esse: *Eleemosynas vero manuales & quotidianas pro Missis celebrandis ita demum accipere possint, si enarratis impositis ita sacrificari, ut nova quoque onera suscipere valescas; atque omnia abfue possint in eis eleemosynis, etiam sponsis oblatis, in futurum recipiendis, & capsulas auferant ab Ecclesiis cum inscriptione illa (Eleemosyna pro Missis), aut alia similia sub iudicio penitentiis isto facto incurrerentis, ne Fideles hac ratione fru-*

trarentur. Ad secundum: si spectent oblationes universim, & Fidelium eis conferentur intentio, palam fiet, post D. Thomam, oblationes, que ad Dei cultum sunt, fieri quoque ad sufficiantem Ministrorum Ecclesie, atque etiam ad victimam pauperum, qui ex iis, quoad fieri potest, sufficiantur fuit; ita porro S. Doctor 2. 2. g. 86. art. 2. *Et ideo oblationes, que a populo Dio exhibentur, ad Sacerdotes pertinent, non solum ut in suis convergant usus, verum etiam ut eas fideli per diligen-tiam, parvum expendendo eas in his, que pertinent ad cultum divinum, parvum vero in his, que pertinent ad proprium vilatum, quia qui altari devoantur, cum altari participant, Corinth. cap. 1. v. 9. parvum etiam in usum pauperum, qui sunt, quantum fieri possit, de rebus Ecclesiis sufficiandi.*

Episcopus antiquis temporibus, ut traditur in Adnotacionibus libri 1. cap. 1. ad Marculphi formula, que referuntur Tomo secundo Capitularium pag. 873. distribuebat, prout ei videbatur, oblationes, que in Urbium Ecclesiarum fiebant, tum quoad Ecclesiarum, tum quoad Ministrorum ibi deservientium sufficiantem; cui quidem Confiditum concinit id, quod occurrit in Aurelianensi Concilio tertio, Childeberti Regis actate celebrato cap. 3. *Si quis clausuras in quibuslibet rebus, que corporibus collata fuerint Bafisticis in civitatis constitutas, ad possestatem ibi redigantur, & in ejus se- arbi-*

ciencia, quodammodo tempore, ut in Ecclesiis sufficiantem.

arbitrio, quod reparationem Basiliæ, aut servientiam ibi substatim depensentur.

Auctor animadversionum in Marculphum eodem loco tradit & illud, Episcopis oblationes omnes sibi sumere voluntibus Canonum sanctione statutum fuisse, ut illi, sumpta parte ad se spesstante, quicquid supererat, Ecclesiis relinquenter: Verum cum omnia sibi vindicarent Episcopi, Canonibus demum provisum fuit, ut certa parte ab Episcopis percepta, reliquam immixta Ecclesiis, fœc Parochis superesset. Citat deinde ad veritatem have confirmandam Carpenterantio Concilium sub Leone I. cuius hec verbi sunt: *Ex isto qui Carpenterantio convenientes hismodi fidelibus Parochis conferunt, ita ab aliquibus Episcopis prosumantur, ut parum, prope nihil, Ecclesiis, quibus collata fuerant, relinquatur, nobis justum, & rationabile usum est, ut Ecclesia Civitatis ejus, cui præst Episcopus, ita est idonea, ut ipsi nullius indigena, quicquid Parochis fuerit derelictum, Clericus, qui in ipso Parochis deseruit, vel reparacionibus Ecclesiastis rationabiliter dispensetur.* Si vero Episcopis multas expensas, & minorum substantiarum habere costringit, Parochis, quibus largior fuerit collata substantia, hoc sanum, quod Clericus, vel Architectoris rationabiliter sufficiat, referetur.

Hæc generatim Ecclesia mens est, ad Efidium oblationes quod atmet, cum voluntatem suam non declararan, vel cum ea non præsumit, cum enim illa perfecta est vel ea dubitari non potest, Ecclesiæ, in quibus sunt, Administratores, five Episcopos, five alii fuerint, debent eisdem juxta offerationem intentionem impendere: *Hoc enim est regula, inquit Faganus tom. 2. in cap. Pastoralis num. agnus res oblatæ semper illi acquiratur, cuius contemplatione facta est oblatio, ut in cap. 2. relatum de Tescam.* Jam vero dicitur, Peregrinos in hujus peregrinationis Ecclesia elemosynas, & oblationes tribuentes id facere mentis persona, non Ecclesia, ne tempe animo, ut ejus Sacelli Administratores eas inter se dividant, & in communione proprium convertant, nihil, ut parum divino cultui, & Sacelli sustentatione reliquentes.

Sane reparations exempli causa Ecclesiastum Parochialium non sumuntur ex oblationibus, que sunt aliquid fortunum Parochi, quod fere medicum est; sed tertia Reripari idoneis in Parochianos reiciendam est, si Fabricæ redditus non sufficiat, ut animadvertis Brodeau in *Louv. lit. C. num. 6.* Sacellum porro, de quo queritur, id unum habet fundi valuti loco, quod ex Fidelium devotione provenit; elemosynæ, & oblationes fieri solite magna sunt; ejus Ecclesia sustentatio, & reparations in aliud neminem retinendi possunt; non ergo legitime possunt Episcopos, & Capitulum eas oblationes, ea munera, eas elemosynas inter se distribuire, ejusque sancti loci sustentationem ex ea pecunia desumere, quam Peregrini quotidie conferunt, ut sibi certus Missarum numerus celebretur, Missis ad minorem numerum redutus.

Confutudo, quo praxi prætentur, verus abusus est, quem reprimi necesse est, quoniam & offertenient intentioni, & bona fidei repugnat, Missis, quarum celebratio ipsi promissa est, minime celebratur. Neque vero dici potest Peregrini, utpote ejus confutunditis consensu censeri tacite consentire in eum elemosynarum, atque oblationum suarum; immo vero contrarium præsumendum est; neque enim præsumit, quædam vel intentionem suam irritare fore; præterea tacitus consensus non sufficit, cum expressa Peregrinorum voluntas facile cognosci potest. Si Episcopus, & Capitulum earum elemosynarum, atque oblationum fideles administratores esse volunt, eas possunt impendere, quemadmodum D. Thomas loco paulo ante allato præscribit.

Ad tertium: Cathedralis Canonicus potius, quam quisvis alios nominatus videatur, ut ita ejus Prebende prouentus distribui possit; quod sane non aliunde, quam ex cupiditate maxime vituperanda originem ducere potest; eum quippe potissimum eligi necesse non fuit, qui caterquin vi Benefici ad residentem obligaretur, nulla sane appetit necessest, atque ut ita opus facta esset, Canonicus ejus prouentum fibi sumere Canonicus non debet, sed potius unire Mensa Capituli, vel in Fabrica beneficium, aliunde plenum oportet; eti cum hoc Canonico agendum fuit, ut generatim cum Canonis non residuens agitur. Garcias 3. p. c. 2. n. 146. & seqq. Congregationis Cardinalium Declarationes assert, ut ostendat, cum, quædiximus, usum faciendum esse fructum Prebendarum, quas si possident, qui non resident.

Et sane Tridentinus Synodus non aliam sibi mentem esse non obfusca significat, dum statuit *Sez. 22. cap. 3. de Reform. quædam extraordinaria distributione, que dantur Canonici, qui Officio interuerint, ab aliorum absentiam distribuibus accrescant; sed Fabrica Ecclesiæ, quatenus indigent, aus alii per loco arbitrio Ordinarii applicentur.* Vide Barbatum de *Canon. cap. 22. num. 17.* Lateranensis Concilium sub Leone X. idem statuerat quod eos, qui sex mensum spatio, possint tuta conscientia, qui sincerati, ac justitie desint, Peregrinorum devotioni satisfacere.

Id autem tamquam certum ponendum est plerisque ad hæc devotionis loca venire ob gravis summa spiritualia, tum etiam temporalia negotia, qua Deo, ac Beate Virginis precibus accedunt commendatur.

Episcopi in propriis Diocesisb sere Missas taxant decem foliis;

aque oblationes, & elemosynæ, decorationi, utilitati, ac sustentationi ejusdem loci.

(a) Capitulum Cathedralis jure sibi sumere nequit de munieribus, quæ in Peregrinatione loco sunt, quæ cedere debent, æque

dis: Peregrini vero solidos tantum quinque tribuant pro quaque Missa.

I. Cum ita Sacerdotes Missas omnes, quæ postulantur, in eadem Ecclesia celebrare non possint, videntur poise earum partem committere pauperibus Presbyteris, qui illac transiunt, quicquid eas, ubi poterunt, celebrabunt, vel saltæ celebrabutur, qui peregrini.

Si sacrificia scipulus iniiciatur, quod Missas alibi, quam in propria Ecclesia, in qua patet lant, celebrandas curent, ea specie, quod Peregrini retributionem ea mente contulerint, in ea eidem Ecclesia celebrabentur, eamque alibi facta celebratio dolosa sit, & ab offerentium animo aliena; eos quippe suam pecuniam traditores non fuisse, quam in eum usum converti credidissent; id enim sincerari, bona fidel, veritati, atque adeo iustitie adverfar, denique veri nominis fraudem else, quoniam privantur offerentes eo Sacrifici fructu, qui oblationis in eo potissimum devotionis loco praeterea respondet;

Repondere potest Sacrifica se bona intentione fecisse; eamque, si quidem fatus sit, piam fraudem else; si contra veritatem non egisse, ex Peregrinis suscipita pecunia pro certo Missarum numero, qui re ipsa quidem exhibebit; nec vero magis egisse contra sinceritatem, bonam fidem, iustitiam; quamvis enim i boni homines futurum crediderint, ut Missa, quas expectant, ea in Ecclesia celebrabentur, in istam tamen, ad hanc rem quod attinet, intentionem duplice esse distinguendam; precipuum unum, in eo scilicet postum, ut Missa Sacrificium sibi proficit; alterum minus precipuum, ut nempe idem Sacrificium in hac potissimum Ecclesia offeratur; se pro intentioni priori, ac principi satisfaciere, si quidem exhibebit Missarum numerus. Quod autem spectat ad intentionem minus precipuum, que in eo sita est, ut Sacrificium ibi offeratur; Sacrifica quidem fatetur ingenue si se quoad litteram non satisfaciere, sed satisfaciere tamen contendit quod effectum; ac ratione non solum aquilæ, sed etiam meliore cum ipsorum Peregrinorum utilitate, cum & ille sane offerat, sancteque prædicta Virginis honorem exhibeat, & nullum præterea Sacrificium in ea Ecclesia offeratur, quin conjunctam intentionem habeat, inquit Sacrifica, pro iis omnibus orandi, qui aliquid contulerint. Illi omnium bonorum operum que ibidem sunt, participes sunt; ac si eorum intentio ad litteram non perficitur, suppetur defectus hic perutili communicatione. Si in voti negotio, inquieti Sacrifica hic, potest vovens ipse per se id mutare, quod Promissum, modis, ut deinde ipse revocat Privilégia a Sede Apostolica concessa, eidem Decreto contraria; ex quo inferunt Cardinalibus, & Urbano Pontifici persuasum fuisse eorum intentioni religiose standum esse, qui stipendiis tribuerunt, eumque contra bonam fidem facere, qui ab ea vel tantillus defecit.

II. Cum duo Peregrini quisque dedere Sacrifica solidos quinque pro Missis diuibus, quas petierunt, quaque ipsa promissa sunt falem tacite: nonne illi potest tanta conscientia una tantum Missam pro utroque celebrandam committere, quoniam Episcopus, ut supponitur, decem solidis in fu. Dioecesi Missarum stipendia taxavit.

Cardinalium autem Decretum ab Urbano VIII. confirmatum & approbatum huic præxi, exterrifico hactenus dictis adverfar non videtur. Ab eo sine statuatur, ut tot omnino Missarum celebrantur, quod promissa sunt, quamvis percepta elemosyna modica sit; deinde ipse revocat Privilégia a Sede Apostolica concessa, eidem Decreto contraria; ex quo inferunt Cardinalibus, & Urbano Pontifici persuasum fuisse eorum intentioni religiose standum esse, qui stipendiis tribuerunt, eumque contra bonam fidem facere, qui ab ea vel tantillus defecit.

Ad hujus Decreti articulum III. Sacrifica respondet Pontificis olim id privilegii nemillis Communitatibus concessum, ut Missis impotestu scipendiis certe Missarum, vel Collectarum, atque Orationum numero satisfacere: Privilegia & Indulgentia concessa, quibus indigeret, ut certam Missarum & Antutoriariorum celebrationem, aut aliquibus collectarum orationis, pluram Missarum oneribus in futurum sufficienda satisfacie. Ex his verbis clarum videtur ejusmodi Indulta a Pontificis concessa fuisse, quoniam revocantur omnia, nec sane revocantur, nisi pro certo haberetur ea ipsa nullis concessa, & Pontifices credidisse post se certis quibusdam de causis eadem concedere.

Neque omnitudinem ea privilegia non ad præteritum, sed ad futurum tempus spectare: Oseribus Missarum in futurum sufficiendo. In hac hypothesi idem Pontifices permisissent, id credidissent, sed bona fide alienum esse, ut nova Missarum onera, quibus non nisi Collectarum & Orationum recitatione satisficeret, & sufficerent? Id tamen peculiares ob causas se posse permittere Pontifices crediderunt; putabant ergo id ab omnibus fraude remotum esse, quandoquidem nequeunt Pontifices dispensare, ut mentiri, frustrari, & mala fide agere licet. Ex quo Sacrifica putat sibi jus illæ conclaudendi se mala fide non facere, si minus fidem Missas petentiam intentionibus omnino respondet.

Sed ergo ea privilegia revocat Urbanus VIII. videtur id alia de causa facere, quam ad malam fidem tollendam; formata scilicet, ut verosimilimum sit, propterea quod res ab initio recta erat, vel apparebat, abusus evaserat eorum improbatæ, atque avaritia, qui ea privilegia obtinisis utiles existent?

Hinc confute videatur, quid respondentum sit ad id, quod dicunt, nempe futurum non esse, ut, si Missas non ibidem celebrandam crederet, pecuniam suam Populus ergo retinet; eum de re monendum ejusque confessum obtinendum esse: ejus pecunia utram alia ratione intitutum dolosum efficit.

Respondere ministrum potest, oleum, & operam perditorum, qui rudi populo jacta principia non assueverunt eadem explicanda sufficeret; atque ita Sacrifica omnino non posse universos, ac singulos ad se accidentes erudire, ad mentem quod atmet, qua retributionem plenius tradunt; cumque tantam in his tarditatem animadverterat, talius proinde, ac necessarium fore, ut ipse eorum intentiones dirigit, & coram motu interpretetur, quin errores omnes ex eorum animis extirpare contendat.

Nedum porro contra bonam fidem agatur, dum horum bonorum hominum cogitationi non responderet; videat potius ad bonam fidem spectare, ut ne sit, quicquid ii cipiunt, & quicquid expectant; pertinet ad bonam fidem eos non averti, per posteris importunisque intrationibus, & quæminus oblationes, elemosynæ, retributions conferant, impediri, atque ita privari fructu, quem ex Sacrificio pro Lame Tom. II.

restitutionem tenebatur? Peregrinis porro, quos nec cognoscit, nec unquam amplius videbit, qui poterit restituere?

Ad hujus praxis & precedentium propaginationem assertur intercessus non parum, ne devoto remittatur, tum quia Deus in iis sanctis locis miracula perpetravit, & benedictiones effundens se ibidem potissimum honorari velle non obfusce significat, tum quia fideles ibidem temporalis simul & spiritualis subfida percipiunt. Ex una parte nequii ibi tanta Sacerdotum copia sufficiunt, quanta ad omnes conscientias Missas requirerent, ex alia parte eo tantum Missarum onere suscepimus, quod Sacerdotibus istud respondeat, fideles semper rejeti non amplius accedit, sacerdotio rumore, nulla demum Missarum stipendi tribuentur, ac devoto perfumebit. Itaque concluditur Missas reduci posse, vel alibi celebendas tradi, presertim in iis Ecclesiis, in quibus B. Virginis peculiares honores defertur, & ad quas non ita frequens convenit populus, qui Missas petuit.

IV. Quoniam, eni ut iis omnibus incommodis occurratur, fatius fuerit cum motu instituti, qui in Lauretanis Virginis almo Domo servatur, ubi nulla Missa pro ullo suffigatio Peregrino celebranda sufficiunt, monitis offerentibus se omnium Missarum in eo Sacello celebratarum participes fore? Eos quippe Sacrifica commonefaceret, vel ponere tabella in Ecclesia de Episcopi mandato exposta, que id Peregrinis significaret.

V. Sunt inter alios Auctores quatuor, qui post Urbanii VIII. Decretum super hoc negotio scripserunt, nimurum Horatio Scriptor Hispanus, Fagius, Prelatus Romanus Secretarius Congregationis Cardinalium, qui Decretum hoc concinnavit, Gonensis Ordinis S. Dominici, Cabellarius Oratorii Presbyteri, Cardinals Grimaldi Theologus & Confessarius; quorum posteriores duo Galli sunt. Itaque Sorbonae Doctores rogantur, ut horum non unius generis Auctorum principia & rationes expendant, & confutentibus indigent, quibusnam subscriberent, ne sincerari, aut justificari possint.

Alter Libellus supplex occasione Missarum in Ecclesia Beatae Virginis Salutis;

Non is animus est, ut ex profeso confutetur sententia, que dicitur Missarum reductionem in devotionis locis fieri solitum, & proximam, que ibidem obtinet, nonnullas Missas alibi celebrandas mandati, siquidem in iustis pios locis omnes celebrari non possint; sed solum ut institutum difficultates, exponantur rationes, que ei confutandini favere, ac robur addere videntur.

I. Hand questa ferenda cumulataque certitudine, possit tamen sententia hac haberi probabilis, quamvis non definit Auctores, qui contra sentiant, & rationes qua contrariant. Opponitur Leo X. Urbano VIII. Tridentina Synodus Cardinalium Decretum, Theologi Theologis opponuntur, & in Oratori quidem Congregatione Theologis eam confutandivm excusantibus non addi non possunt Cardinals de Berulle, P. de Gouy en, aliisque Theologis Parifiorum Facultatis Doctores, qui cum so Cardinalis Congregationis fundamentis jecerunt. Eos hujus praxis confitos fuisse dubitari non possit, cum ipsi videntibus servetur in his Ecclesiis, quas administrant, aut visitant, ab ipsis tamen nec mutant, nec damnat, & etiamnam viget. Porro eorum nos doctrinam & sanctitudinem tantum faciunt, adeo colimus, & venerantur, ut proximam, quam si cognoverint, ac proptermodum approbarunt, confirmita virga notare, ac vituperare, non audamus.

II. Oppositi equidem Leonem X. Urbano VIII. propertea quod ne dum prioris Balla subreptita sit, eam potius probat confirmantes Tridentina Synodus, qui Episcops, atque adeo Ordinum Abbatibus, ac Generalibus, capitulo tribuit, ut eas Missas reducant, quoniam est tam tempore stipendum, ut nemo unius sit, qui eas celebrandas sumere velit: Eleemosynam adeo tenemus, &c. ac satis habeant alias Collectas pro Fundatoribus recitare: Eorum semper defensionis commemoratio far. Ex quo concludi licet non solum Pontifices, sed Ordinarios quoque earum Missarum numerum reducere posse, quoniam retributio sufficiens non est, quin bona fides, vel quae Fundatoribus, inito contractu, obstricta est, violetur, aut restitutione opus sit. Amicadventum est Bonacinanam ponere tamquam certum Leonis X. Ballam authenticam esse, eique loco infra citando subscrive.

III. Ut Urbanus VIII. & Cardinalium Congregatio Concilii non opponuntur, duo tamquam certa ponendam sunt unum, eam reductionem in abusum, cui illi remedium affere voluerint, abesse; alterum retribucionem, de qua loquantur, tenuem eam quidem fuisse. Sed Sacerdotis tamen sustentatione ac vixi sufficere potuisse; si enim ejusmodi non fuerit, imposta restitutio obligatio fuisse iuxta quoniam Fideles, qui commodum ex sacro ministerio percipiunt, ac Altaris Ministros deinceps suffitentes omnibus, quoniam tam in finit, auctoritatem obligantur. Eodem accedit Urbanii VIII. Ballam ad Sacrales tantum Presbyteros pertinere, qui quidem privatam utilitatem quere-

rent, non autem ad Congregationes universas, quae Ecclesia emolumen, & generale Fidelium bonum procurant.

IV. Allegati Theologi non ita sunt oppositi, ut contenti, quoniam latenter & ipsi Pontificem, & Episcopos, in causis Missarum numerum reducere posse. Jam vero, inquit Bonacina: Sicet summus Pontifex posset ex causa Missarum reducere, ita etiam posset concedere, ut unum, vel pauca Missas sacrificia offerantur. Praterea illud omnes unanimes sentientia pro certo habent inter retributionem, & congruum Ministri sufficiuntiam justitiae aquilatorem esse debere, & Bonacina non alia de causa eleemosynam pro Missis, que celebra sunt fuerit, oblatam refutat vult, quam si non per Missas relatarum iniquitatum, & occurritur damnatio illata. Cabalisticus docet hic in re communiatum justitiam locum habere, eosque tantum condemnat, qui posse acceptum pro Missis quoniam & rationabile stipendum, &c. Porro quinque solidos justum & rationabile stipendum esse dici sequit. Concludendum est igitur obligationem integrę Missas pro quinque solidorum retributione celebrande insufflam esse, quippe quae ex parte quidem congrua Sacerdotis sufficiuntiam sufficiat. Denique justitia congruit integrum Missam pro quinque solidorum duabus retributionibus celebrandi, cum retributio ab Ordinario statuta est, a justitia autem abhorret eamdem pro una tantum solidorum quinque retributione celebrandi. Nituntur haec omnia facis litteris, & Traditione, ut maxima confitatur.

V. Accedit ratio, & quidem duplex. Prima est grave maxima, quod evitari omnino non potest; videlicet, exactis pro cunctis Missis stipendiis, decem solidis, ea devotionis loca perfumebunt; populis enim quinque tantum solidos tribue-re solitus est, nec amplius ostendit, nec amplius eo turmatum convenit; Presbyteri porro non amplius habentes, unde subsistant, abire coguntur. Idem orietur incommode, si quoniam Missas celebrari poterint, tot non amplius stipendiia sufficiantur. Fideles enim videntes, quas possulant Missas, haud sibi concedi, non amplius de Missis petendis cogitantur; atque ita gloria, quae in sanctis ejusmodi locis Deo exhibetur, quaque ei provenit ex miraculis, quae ibidem perpetrat, honor, quem Beata Virgo, ceterique Sancti in eis regnantes inde percipiunt. Ecclesie Catholice adificatione, pectoratum conuersio, quae ibi non raro contingit, sanctificatio, & perfectio iustorum, spiritualia & temporalia bona, quae ibidem Fideles obtinent; haec pimirum omnia penitus excedunt, nec sine scandalo, si a praxi, que hactenus obtinuit, recedatur; quia fideles maiestatis causam investigantes, veterem confundendam pravam & injustam fuisse subscrivunt, quod fuisse Ecclesiastico Ordini deducuntur.

VI. Altera vero ratio, et congrua sufficiens, que in quovis Religionis genere Altari Ministris iure debetur. Dabantur primi Sacerdotibus antiquae Legis, & Decime Leuiti, qui decimam decimas iustam Sacerdotibus persolverebant. In nova Legi, quamvis omnino spirituali Christus Dominus sacrum Ministrum mercede dignum declarat; nec solum ei vicuum debet dicit, dignus ebo sum, sed domiciliū quoque tribui mandat, ibi manere. Evangelii sui Ministeris initio statim prohibuerat, ne aurum & argenteum, duas tunicas, & calecentias deferent. Quid ita? Nisi quod ejus Minister dignus cui, quicquid opus habet, tribuat. Haec sane vis est conjunctionis enim, dignus est enim operarius cibo suo; quod a Div. Luca dicitur merces, stipendum sollicit, & compensatio, que stricte justitia tituli debetur secundum haec Divi Pauli verba: Et, quia operatus, merces non impuniter secundum gratiam, sed secundum debitum. Idem Apostolus ipsi ad iuris esse contendit, ut habeant, cuius opera utatur: Numquid non habemus portas eam, mulierem forsan circuappendi? Porro quinque solidi possuntne, quiso, quicquid est necessarium, confidere? Nonne Apostolus videtur eos aliquo, qui eam retributionem aequum animo fulciri volent, dum inquit: non aligabis os Bozis ritularis, nempe Ministro, qui non modo Sacrum officium fecit, confessiones audit, hortatur, instruit fidem Populum, ac careris, que superfluit, notis ad praestanda se comparat, eique ita se totum devote?

VII. Nonne concludendum iniquitatis reum esse, qui vel, celebrantem solidis quinque contentum esse, & e contrario veri nominis justitiam esse plures retributions conjungi, atque ita celebranti necessaria suppedant? Hoc patet, inquit Bonacina, collitur iniquitas. Id sane non statim, ut loquitur Div. Tomas, tamquam premium mercedis, sed tamquam stipendum necessarium. Unde, pergit idem S. Doctor, super illud i. ad Timotheum 5. Qui bona praeferunt Presbyteri, dicit Gloria Augst. accepit suu[m]tus auctoritatem a populo, ac careris, que superfluit, notis ad praestanda se comparat.

VIII. Non propterea tamen malum faciendum est, ut bonum eveniat, fed monedula illi populus, ne circumveniatur, seu dicatur. Id mirum objicuntur. Ad quod responderetur Ejusmodi populus adeo rudem est, ut illic excipiantur, ad ministrum delinquident, & in tempore plenitudine delinquiscent: quid ni concedat Deus in tempore plenitudine delinquiscent?

juli.

justitiam exercet; & ut ab aliis exerceatur, in causa efficitur. Nam bona fides, fidelitas, & veritas tres sunt justitiae partes, quas Theologi potentias appellant, quaque in ejus quidem idea conuentant, sed eam cumulate non exquunt; veritas quippe ad alterum quidem est, eique reddit, quod debetur; justitia vero aquilatorem perfectam addit. Cum ergo aliqui tributus, quod justum est, id non negligunt, quod veritas eidem debet; sita est in eo veritas, ut proximo quia debetur, cognito tributus; non debet autem cognitio, qua confitatur contra Dei gloriam, contra Ecclesie generalis, & ipsius salutis privatum bonum esse abusurum. III. Estio justitia, & veritas duæ distinctæ leges essent, que ambo variis temporibus implenda essent; cum tamen ambo eodemque tempore impleri nequent, nobilior implenda est, altera vero non obligat. Itaque Confessorius interrogatus, id quod ex Confessione tantum sit, inquit; ita etiam me charitas adgit ad coniunctionem, que in ejus vitam intrinsecatur, proximo detegandam, quamvis in aurem mihi commissa fuerit. Non alia ratione quia nobilior est veritate justitia hanc equidem serva, eaque servandam, de ea resit.

IX. Sed, inquit, novam sibi legem, novamque obligationem impofit, qui de solidis quinque pro Missis, & quidem in eo devotionis loco celebranda convenient. Ut enim est in Juris regulis, contraria ex conventione legem accipiunt. Ad quod responderetur eam regulari tam solum locum habere, cum conventio justitiae reguli conformis est. Id ni ita est, ususratio jus foret recipiendi luci ex pecunia, quam mutuam dedit, postquam de ejus solatione cum debitore convenit, ut quia se malum factum curat, aut promisit, vi promissionis ac juris iurandum id facere posset, atque adeo deberet. Conventio igitur ne legem facit, nec obligationem inducit, si nulla non est. Probatum est autem injustitiam eius, Deo iudice, integrum Missam exigere ab retributione, que ad sustentandum Altaris Ministrum fatis non sit. Ad celebrationem locum quod actinet, de quo pariter conventum est, non magis ea conventio vim legis habet, cum sit impossibilis, tritumque sit illud, nemus tecum ad impossibile. Quemadmodum autem ejus exercitus obtineri nequit, ita nec reipu[m] potest, qui univeris locis devotio, & omnis inde proveniens utilitas de medio tollatur. Initia quidem est conventione cum Fundatoribus, eorum fundationibus acceptatis. Contraficta fidei publica testibus firmata sunt. Tridentina tamen Synodus nec ullam legem, nec bonam fidem violari censet: quod plures Missas cum simplicibus Collectis commententur. Quid ita? Quia hec pauci collunt iniquitatis. Conventionem est retributione tenutas iniquitas efficit.

X. Additur, non solum Peregrinorum intentioni non responderi, sed eos etiam utilitatem privari, quam ex Sacrifício, quod offenduntur curant, percipere debent. Sunt sane loca, quae potissimum elegit Deus, in quibus sibi, Mari sua, Sanctis peculiaris honor exhibetur, & quoniam gratia largitur beneficia bene multa, quae alibi non concedit; illud quoque est equum certum, fideles illuc accedentes quadam exposcere, quibus indigent in presentia, quaque alio proinde tempore opportuna non essent. At huic postremus circumstans, & hinc incommodo facile remedium afferi potest, exploratis intentionibus, canis, & finibus, quibus fideles ad Sacrificium postulandum adducti sunt, inquitmodi propositi Missis omnibus ibidem celebrandis; & quoniam ejusmodi urchientes indigent hand ita multas sunt, illis poterit satisficeri, quin, idem ob ingenium retributionum jam receptarum numerum rejetis, devotio ledatur.

Praterea sperare juvat fore, ut Deus, que ejus bonitas est, tunc id periciat, quod per Prophetam promisit verbum: Preparationem cordis eorum audieris uera tua, & impletam eam, ut quoniam gratia obsequit, que per se impletaverit externe specie per oblationem Sacrificii, quod in anteceduum ejus Proficiens oculis praefens est. Quoniam enim peregrinatio, preces, statim obtineri Sacrificii celebrationis intentio, & Sacrificium ipsum quoad homines tempore, ac forsan loco diffusa sint; quod Deum tamen, qui nec temporibus, nec locis subiectus est, fed omnia in le ipso tempore & loco amplectitur, ea omnia coniuncta sunt, & simul sunt in ejus temporibus presentia; ac si veteris Testamenti Patres justitiam adeo sunt iusti mortis Christi, cupus Sacrificii in temporibus plenitudine delinquiscent: quid ni concedat Deus in tempore plenitudine delinquiscent?

Addo et illud hinc Sacrificio forte fortuna transtulit, quod Peregrinis utile sit; neque enim locus ipse per se ab orationibus & Sacrificio seipsum gratias obtinet, que pertinet, sed peregrinatio, preces ibidem peracte, intentio adorandi Divini Numinis, & Santos colendi, quos ibi Deus honorari vult, deinde Sacrificium ipsum per se, & proprii meriti vi; ut enim apud Bonacinam: Missa Sacrificium aque prodest omnibus quod imperacionem, nec suum valorem ac meritum ex loco obstat.

Ilud hoc loco animadvertis potest, si, quod Sacrificium nostrarum contendit, aliis Presbyteris forte fortuna transtulit, eam Missarum celebrandi mandari posset, quibus in devotionis loco satisficeri non potest, nil causa fuisse, cur alii latissimi Decreti: Eleemosynas vero manu[m] & quotidiana pro Missis celebrandas ita demum accipere possint, si ueribus antea impo[n]tis ita satisficerint, ut nova quoque onera, sufficiat; atque omnino ablinqunt ab ejusmodi eleemosynis, etiam spes oblatas, in futurum recipiatis, & capsulas surfrane ab Ecclesiis, cum inscriptione, (Eleemosyna pro Missis) vel alia simili, sub panis ipso solo incurvantur, ne Fideles hac ratione frustrarentur.

Id certum appetat, p[ro]fessus post Decretum Congregationis Cardinalium, approbat, confirmatique ad Urbano VIII. anno 1625. quod in Bullario, num. 45. inter alia ejusdem Pontificis Decreta referunt. In eo Decreto §. 8. ita statuitur: Eleemosynas vero manu[m] & quotidiana pro Missis celebrandas ita demum accipere possint, si ueribus antea impo[n]tis ita satisficerint, ut nova quoque onera, sufficiat; atque omnino ablinqunt ab ejusmodi eleemosynis, etiam spes oblatas, in futurum recipiatis, & capsulas surfrane ab Ecclesiis, cum inscriptione, (Eleemosyna pro Missis) vel alia simili, sub panis ipso solo incurvantur.

(a) Quodlibet 91. articul. 15. cui subscrivit Navarus, & Lessius.

Litterae Tom. 11.

F 2

clefis,

(b) Responso preliminari ad quodam in libello supplici quesita, & ad rationes, quibus fideles se tenuerunt.

ecclie, sed alibi peragatur, quoniam Peregrini eam Ecclesiam potissimum elegerunt ob mirabilia, que Deus ibidem pererat in eorum gratiam, qui adveniunt devotione suam erga Beatae Virginem tenuerunt. Sane Deus certis quibusdam in locis, in quibus Sanctos suos honorari vult, beneficia habuit, qua alibi non concedit; in his praestiterit locis, que Beatae Virginis honori dicata sunt, ut nimurum Fidelium devotionem erga eam factam Matrem vehementius excite. Praxis ipsa Fidelium sancta ea loca ex diffisit regionibus primitus invictum, magna eorum fiducia, ad singularia ea beneficia quod attinet, hanc firmo argumento est.

Hinc illud confitetur, Missas, quas in sanctis iisdem locis Peregrini sibi postulant, ibi celebrandas esse pro eorum intentione, & non alibi; alter enim in aliis satisfactum esse non conferetur. D. Carolus in quarto Mediolanensi Concilio ita statuit in hene rem: *Quicunque Sacerdos in Altari certo Missam celebrare debet, si in alio celebrari, ne, quod debet, praeferre conetur, nisi Episcopi, alterius, cui ille id estem commisit, iusta, concessu, permisive aliquando fecerit. Verbi hoc referuntur in Actis Mediolanensis l. 4. ad Missis fine canes n. 14.*

Sylvester u. Missa l. qu. 10. ad fin. hac habet: *Si etiam promisisti (Sacerdos) Missam de Spiritu Sancto, vel in tali loco, & diceris alias, vel in alio loco, infideliter ageres contra promissum, & non facias.*

Navarriu in Man. c. 25. n. 135. rem eo deducit, ut ita prouident: *Vigissimo tercio pector mortali, qui non dicis sor & in aliis Missaz, quos, & quales, & quo in loco ceneris, ut alios iusto impedimento. Auctores alii, qui strictiores non audiunt, hanc sententiam tenuerunt, in Bonacina de Sacram. Euch. disp. 4. quisi. ultim. pag. 7. §. 4. numer. 2. & Diana 2. part. traci. 24. refut. 29.*

Fratris autem objicitur Sacerdotes in eo devotionis loco degentes in omnibus Missis, quae ibidem petuntur, satisfacere non posse, ac proinde curare posse, ut alibi celebrentur. Etenim respondetur, eos fere praevidentes fore, ut, quacunquaque petunt Missas, ibi celebrari nequeant, non debere iuxta verba superioris allata Decreti Urbani VIII. nova Missarum onera subire, & in hoc quidem idem Presbyteri gravior peccant, Peregrinorumque intentioni fasiscantur non censerunt.

Auctores in medium adducti, alique apud ipsos bene muliti Peregrinorum stipendiis pro Missis in eo devotionis loco celebrandis offertent cogitationes imperfettae esse, minime rectas, quas proinde Sacrificia in ordinem redigere possit. Ut contendunt, quoniam Peregrini commoniant, easdemque Missas alibi celebrari conseruant; sed illud potius pro certo habuerunt eas ibidem pro Peregrinorum intentione dicendas esse, fuit infidelitate exsiste, graviorque peccati.

Actus ut res ad principium exigitur, exst. Juris regula, quae 85. est. & ita habet: *Contratas ex conventione legem actionem, scilicet ex conventione partium, unde oritur actio eorum executionem petendi. Monendum hoc loco non creditur, hanc regulam, cum Juris sit, de illis tantum rebus accipiendo esse, quorum legitima posse est eius conventione. Si Peregrini pecuniam tribuant, ut eo in loco, eoque die, quem postulant, Missas celebrantur, & pecunia accepta ea condicione, seu expresse, nempe obstricta fide, seu tacite, scilicet accepta pecunia, nullis dictis, & quia conflat ipsos ea conditione pecuniam tradere, secum non tradituros; non satisficere bona fide quod ipsos, atque inita conventione, si prout recepta sunt, Missas non celebrantur. His enim Presbyteri liberum est, ut Peregrinorum retributionem quantumvis modicam vel acceptent, vel respiciant. Dum igitur acceptant, censentur cedere, vel remittere ius, quod habent, petendi solidos quinque, quae Diocesana pro singulis Missis taxatio est, & in eo quidem nihil a jutitia alienum occurrit. Id expressis verbis tradit Bonacina disp. 4. ult. punct. 7. §. 2. n. 8. ubi querit, an Sacerdos, pluribus modicis retributionibus acceptis, possit satisfacere unius Missa celebrationem, vel reducere Missarum numerum, quas, in modis retributionibus acceptatis, se celebraturum receperat. Refondetque hunc Sacerdotem non posse eas Missas reducere, sed teneri integrum Missa fructum ei, qui Missas petit, applicare, eamque iuxta ipsius intentionem offerre: *Cum autem iuxta conjectitudinem tradit soleat elemosyna, applicetur Missa iuxta menem tradentis elemosynam, qui prae sumit velle eorum sibi Missa valorem applicare, nec posse Missarum numerum diminuere; cum quia Sacerdos debet sibi, & suis imprudentis incommodum impovere, ob exiguum elemosynam; nam censetur voluntarie confessio iuri suo, qui portat elemosynam exigeat iuxta razam, cum quia sine renuntiacione Capellianam quotidiam, tenetur ad onera illius Capellianam, donec numerus Missarum redigatur a legitimo Superiori: ita qui promisit Sacrum exigui contentum sibi, tenetur eorum Missa valorem applicare usque ad numerum petitum.**

Sequitur ex hoc principio.

I. Antequam contrahatur, eos quibuscum contrahitur, monedas esse, si fieri nequeat, quod postulant, & ratione, quia postulant, vel id praevidetur, bona fides, ac restitudo, quae si potissimum le gerere debent, qui Deo te de-

voverunt, id postulant. Non igitur alia ratione contrahentium intentio explicanda est, quam prout cum ipsis conveniunt est, cum explicare se possint, & in id constent, quod in eorum gratiam in melius (ut quidem contendunt) fieri potest. Ad Ecclesie Superiorem, exempli causa ad Episcopum pertinet in aliquibus casibus fundationes a Fidelibus statuta mutare, ut mones Tridentina Synodus Sess. 25. cap. 4. de reform. & eorum intentionem interpretari; sed extendendum non est jus hoc ad Sacram, qui nullam offici sui titulo jurisdictionem obtinet in Ecclesie ad Fidelium intentionem explicandam.

II. Missarum celebratio in alium diem, quam Peregrini postulant, differri non potest, ipsi non monitis; Superior ipse id facere non posset; multo minus Sacrificia. Quod autem ii, qui devotionis locum administrant, reverentur, ne Peregrini non amplius accederent, si monerentur Missas, quas postulant, celebrari non posse, atque ita peregrinatione deterreverent, id vero non satis evincit eorum contentum pertundere non esse. Et sane Urbanus VIII. in Decreto, quod supra citatum consequitur, rotundis verbis declarat, Missas, quas Peregrini petierunt, abfque eorum consenserunt differri non posse, cum fides ipsis obstricta est, quamvis futurum dicatur, ut loci cultus immittatur. Ita porro Cardinalibus questio proponitur: *Decimo quinto i. ad Administratores Ecclesie magni devotionis, & concursus pugnae Eleemosynas pro Missis celebrandis accipere, si iustum Missis non nisi post longum tempus satisfacie rales, ne alias cultus, & deo, & de concusso Fidelium, ut agniti, minoris. Eiusmodi est autem Cardinalium responsio, quam quidem Pontificis probat: *Ad decimum quintum, non posse differri, nisi de consensu eorum, qui stolidas tribunt.**

Sacrificia, de quo supra, sententiam suam eo deducit, ut contendant, etiam si celebrare Missas non effici, nisi postquam cœlavit causa, propter quam postulata sunt, perinde tamen fore, eas scilicet non minus utilis fore, causa exempli post illis existunt; vel post agoratant mortem, quam si antecelebrata fuissent; proprieas quod Deus Peregrinorum intentionem spectavit, & Sacrificium nonnisi elapsa occasione, ob quam postulatum fuerit, oblatum in antecessum compensavit. Propositum hoc videtur propagari non posse; & abhorre a praxi Fidelium, qui de Missarum, quis sibi postulant, celebratio sunt valde solliciti; quod argumento est eos credere Missam urgenter negoti tempore celebratam sibi magis prodelle, quam si postea celebretur.

Cabellus fane ne dura allata propositione suffragetur, eam potius explicit, dum lib. 6. cap. 13. num. 18. ita pronuntiat: *Restituere teneri Sacerdos Missarum stipendi, quibus non satisficiunt, ut quarum celebrationem nimium difficult, adeo ut verisimilius non proficiunt secundum speciales intentiones ejus, qui stipendi dedi, ut sed obstinant aliquem successum petita Missa fuerit, & usque dilata, ut occasio posteriori ante celebrationem: & sic enim frumenta per Sacerdotis culpis intentione petunt, non posse retinere bipendium claram, quin videtur communione justitia.*

Bonacina, cuius Moralis inter severiores non recensetur, hanc sententiam amplectens Disp. 4. quiesc. ult. part. 7. §. 5. num. 2. & 3. de Sacram. Euchariis, atque Presbyteros, qui Missas differunt, quae arguitur de causis petuntur, peccare mortaliter.

De Missis igitur, quae ob urgentes causas postulata sunt, id assiri nequit, quod volgo dicitor de Christi Domini morte, ac de sacrificio, quod obtulit in Crucis ligno, quod quidem anticipatum effectum habuit quad eos, qui Divini Filii mortem antecelerunt; & cuius meritit participes illi fuerunt, vel multo antequam Incarnationis opus pergererunt. Si enim frumentum Christi multo antequam ipse in Mundum veniret, & pro humani generis salute eamdem offerret, homines perceperunt, id eo factum est; quod inter eternam Patrem, & divinom Filium ita converterunt, ut Pater ipse ita potissimum ordineretur, ut al. D. Petrus Epist. 1. c. 1. num. 20. atque ita Filium suum, antequam mundum condaret, predeffinaverat: *Præconii quidem ante confititionem mundi, manifesti autem in ususim temporibus propero vos.* Itaque ad Dei bonitatem spectavit, ut homines, qui ante incarnationem vixerunt, meritus mortis Christi participarent, ac re quidem ipsa participarunt; id quod sibi voluit Joannes, cum dixit Apocalypsis c. 15. v. 6. Agnum hunc sim macula ab origine mundi occisum fuisse. Ut verbo expediem, id nos docet fides, at nulla nos facratur Litterarum, nulla Sanctorum Patrum auctoritas certos reddit, eundem ex Missis effectum percipi, quo tempore perita sunt, seu non celebrantur omnino, seu tantum longo post tempore, quam occasio, ob quam petita sunt, præterit, celebrantur; id enim queritur in prefencia, non autem an Peregrini, dum Missas efflagitant, ita animo comparati sunt, ut aliquod apud Deum meritum habeant.

Tertia locu quoniam Missa Peregrinis, & eo quidem in loco promissa sunt, conventio servanda est. Nec se purgare Sacrificia potest, inquiens se in melius conventionem mutasse quoad Peregrinos, tum quoad locum, quoad Peregrinos qui-

quidem, quoniam præter fructum Missarum, qua pro ipsis a Presbyteris transeuntibus, quamvis alibi, celebrantur, omnium quoque orationum, honorum operum, qui in eo Peregrinationis loco peraguntur, participes sunt; quod locum vero, quia ita ei honor, & frequentatio servatur, cum contra eis cultus magnopere immuneretur, si Peregrini monerentur in ea Peregrinatione Ecclesia Missas, quas postulant, celebrari non posse, quia ita illi removerentur.

Etenim respondetur, Sacrificia, de quo queritur, nulla autoritate pollere, ut hanc communionem instituat. Peregrini porro nullum ei jus dedere mutandi, quod petierunt, quodque ipsi promisum fuit; ut proinde, quia is, qui ceteroquin suorum actionum dominus est, potest, quod emisit, votum in melius mutare, non propterea conclidi possit id aque licere tertio, enipsumdi Sacrifici est. Denique ex pluribus bonis, quae late offeruntur, cuicunque liberum est eligere pecunia sua, quod maluerit, atque adeo minus perfectum, quin eis intentio legitime vituperari, & ipso non commisero, mutari posset.

Ad secundam, Standum est eorum intentioni, qui nonnisi quinque solidos pro missa dederunt, tametice Diocesis taxat decem, si Sacrificia quinque solidos acceptans Missam promisit. Decretum Congregationis Cardinalium ab Urbano VIII. probatum in hanc rem difertur eti. Sub obsecratione divini iudicii mandat, & precipit, ut absolveat Missa fuerint; quod ad rationem attributis elemosynas prescripta fuerint; ita ut it, ad quos pertinet, sua obligacionis non fasiscantur, quia immo graviter peccant, & ad restitucionem tenentur. Verba hec singula sunt ponderanda.

Ac duo Quidem in altis verbis animadvertis possunt. I. Pontificis absolute mandat, ut Missa a Sacrifice petita est, & ipsi pecuniam acceptavit. Non aut Pontificis, cum Sacrifica eam Missam promisit; etenim promisit censetur, statim ac, Peregrini potulitibus, pecuniam accept, & omnino conticuit. Præterea per hanc verba, sub obsecratione divini iudicii mandat, & precipit, ostendit Pontificis abfusus, quem proscriptit, in Ecclesia tolerandum non est, sequitur de eodem evellendo, ac penitus extirpando summopere follicium pontificis. Hoc autem Decretum non Ultramontani tantum, sed nostri quoque Auctores recipiunt, exempli gratia Cabellus, Sylvius in Div. Thomam in 3. p. qu. 82. a. 1. q. 17. Gonatus disp. 11. art. 6. n. 10. & 14. de Sacrif. Praefat. tom. 4. pag. 617. de Missa Sacrifici. & vim legis habere putant, ut proinde praetendit nequest idem Decretum receptum non esse.

Negre vero dici potest, quod aut Sacrificia, Decretum hoc ipsum ad disciplinam tantum spectare, que quidem mutationi obnoxia est, ita ut praxis eidem opposita ab initio facta esse poterit, & decurrentibus tamen temporibus abfusus evanescit; siquidem in facti circumstantiis Urbanus VIII. pronuntiat Decretum suo graviter peccatum esse, obligationi per proximam contrarium factum non esse factum, & justitiam violata esse, atque adeo restitutiois obligationem induci: *sua obligacionis non fasiscantur, ejus verba sunt, quinimo graviter peccant, & ad restitucionem tenentur; cum initio statim de se dixisset: *Sicutque restitutum abfusus e Republica Christians convolare, atque eradicare. Concluditur ergo disciplinam alterum Decretum contrarium induci non posse.**

II. Id præterea venit animadversum, eos, qui pro duas Missas retributions duas, quamvis modicas receptorum, & unam tantum celebrandam mandarunt, ad restitutionem teneri; que quidem restituere ex regula vulgo recepta in pauperum gratiam facienda est, cum ita, quibus potissimum facienda esset, non cognoscuntur, ita ut non dicat Pontificis satisfactum iri, si Missa, que celebrabantur, suppleantur. Fratru autem opponitur, ad eludendam Decreti vim, Urbani VIII. non credidisse mendacia fraudis, & male fidei reum est, qui pro Missis pluribus pecuniam accipit, & unam tantum celebrandam commitit; quoniam in eo ipso Decretu S. 3. revocat Pontificis, inquit Sacrificia, privilegia nonnulla Societatis Regularibus, atfuis concessa, ut per alias Orationes, seu Colletas in aliquibus Missis fasiscantur possent; quod argumento est nihil veritatis, restituere agendi ratio quodammodo est, ut eadem Synodo ejus nutri iubundur. Potest quidem infra taxationem accipi; si enim gratis pro aliquo celebrari licet, potest proinde ab eo quicquam accipi, quod Diocesis taxatione minus sit.

Hoc posito, si Sacrificia in suo codice inventiar quinquaginta libras pro Missis ducentis, quas Peregrini promisit, eas celebrandas curare debet; id enim ex hac fons dictis sequitur. Quod si nonnulli quinquaginta celebrandas mandat, restituere debet, quod superest, hoc est librarum quinquaginta tres quartas partes, cum Missis ducentis, singulas pro quinque fidelibus celebrandas suscepit. Ea porro restitutio Peregrinis facienda est, siquidem innotescant; si minus, in papereis est ergo. Omnia audeamus est Ordinarium, at, cui tandem restituendum sit, ex eodem intelligatur.

Ceterum contendit non potest, ut in supplici libello promovit, ad tuendam devotionem, qua in his sanctis Peregrinationis locis Deus honoratur a Fidelibus turmatim undique convenientibus necessaria est, ut plures Missas, Sacerdotum defecit, jungantur, aut alibi celebrando mandantur; Peregrinos nempe, si quas petunt, Missas celebrari, & quod offerant, acceptari non posse monentur, non amplius ea devotionis loca frequentiores, ac pedetentum devotionem ommem interratur.

Respondunt nimis rationem hanc Urbani VIII. non fatis firmam visam tuille, vel ut in longum tempus Missarum celebratio differretur, vel ut ex Missis pluribus una conficeretur, ut supra in responsione ad questionem primam declaratur est. Ita sane nunquam licet in boni gratiam maius fieri, obstrictaque fidei, & id de quo convenit, non ferri, ut Sanctuaris deo custodiat, & quoniam Fideles eo se conferte desinant, impeditur.

Ad questionem quartam responderunt Presbyteros iis sanctis locis defecit, ut ad tuendam devotionem, qua in his sanctis Peregrinationis locis Deus honoratur a Fidelibus turmatim undique convenientibus, necesse est, ut plures Missas, Sacerdotum defecit, jungantur, aut alibi celebrando mandantur; Peregrinos nempe, si quas petunt, Missas celebrari, & quod offerant, acceptari non posse monentur, non amplius ea devotionis loca frequentiores, ac pedetentum devotionem ommem interratur.

Ita fentur Faganus in cap. Significatum, de Prob. num. 37. dum inquit: *cavendum est omnino, ne quis miseretur hac concessione.* Lamen Tom. II.

scandalum, qui non ignorant, quomodo satisiat Missis, qui in Peregrinorum singulorum gratiam celebrande quotidie suscipiantur.

Si Sacerdotum ibi deservientium Communitas Ordinario fabulet, ad eum accedendum est; si minus ad Superiores Majores, ut, quid agendum ad praxim in ordinem redigendam, & Populorum pietatem fowendam, ex ipsius intelligentia; nisi forte id optimum factu videatur, quod in Alma Dono Laurentani fieri confuevit, ubi proflat Tabella, qui Peregrini Missarum stipendia offerentes monentur, nullam ibi Missam pro singulis celebrari, sed eos omnium Missarum, quaeunque in Sacculo celebrantur, participes fore; aut nisi Peregrini ipsi de solidorum decem taxatione monendi videantur, ut profite se possit omniem celebrari Missam vellem, eam omnino, non minorem retribucionem exhibere debent, fucus futurum, ut duplex solidorum quinque retributio conjungatur, atque ita Missa, indigitata fere tempore, pro dubio una celebretur.

Ad quintam & postremam questionem responderetur Faganum, Cabassutum, Gonetum unanimi sententiā statuerat Congregationis Cardinalium Decretus, quo Sedes Apostolica probavit, confirmavitque, jamque in medium allata sunt, in celebrationē Missarum negotia regula loco esse debet; ut proinde Gouetus rom. 5. disp. 11. art. 6. num. 14. de Sacram. Euchar. pronuntiat post eorundem Cardinalium ad Tridentinam Synodum interpretandum delegatorum declarationem, ab eorum opinione, qui autem plurius modicis stipendis ipsi minime favorable, idemque propterea non recte se gare, summorumque Pontificum Decreta, & Ecclesiae Leges minus tua recedendum esse: Sed post determinationem; inquit, seu probitionem praediti Congregationis Concilii nec est tuta, nec ad praxim respondebit.

Sed Auctor in hoc negotio gravissimum Faganus est, quippe qui Congregationis, in qua ei Decreta edita sunt, a Secretis fuerit, ejusque proinde mentem in sententiam optimam, si quis alius, aspergi debuerit, is ergo in cap. Fraternitatis de Separatione, controversiam hanc ex professo ad trahit revocans, an scilicet Missa pro pluribus oblatā perinde a iis proficit, ac si pro uno tantum oblatā esset, & quod inde consequens sit, an unius Missa gratia plures eleemosynas, quantumvis tenus accipi possint: concludit opinionem negantem fere apud Canonistas & Theologos obtinere, eorum testimonia producit, ac tandem postquam ostendit Sacroficii Episcopūs judicat; si quid in eo peccatum esset, Sacrifice nequamq[ue] imputaretur. Posset fortasse Sacrifice rationacione ex Pontifice & Episcopis ducta suam praxim purgare; sed haecen ad Episcopūm non accedit, nec porro audet accedere; dictum est autem non semel ita factu opus esse, eumque auctoritate propria nihil in hoc negotio aggredi debet.

Si Sacrifice hic ad Ordinariū confligatur, eique causas omnes aperuerit, propter quas plura, quam ut fatuserit posse, Missarum onera quotidie scilicet, Missarumque reducendas Episcopūs judicat; si quid in eo peccatum esset, Sacrifice nequamq[ue] imputaretur. Posset fortasse Sacrifice rationacione ex Pontifice & Episcopis ducta suam praxim purgare; sed haecen ad Episcopūm non accedit, nec porro audet accedere; dictum est autem non semel ita factu opus esse, eumque auctoritate propria nihil in hoc negotio aggredi debet.

Additur & illud, Tridentinam Synodum de Missarum reductione statuerat eismodi Presbyteri nihil facultatis concedere, ut ex Missis pluribus unam conficiant.

I. Mandat Synodus, ut hac redutio fiat Episcopi auctoritate; hi vero Presbyteri suis iporum peculiari auctoritate agunt.

H. Loquitur Synodus eo loci de fundationibus, Missive a Fidelibus testamento institutis, quarum tam iugis numerus, & tam exiguum stipendium sit, ut qui sisatisficeretur velit, non inventatur; hic vero de manuallibus elemosynis ad Missas quotidie celebrandas oblatis agitur, de quibus Synodus ne verbum quidem. Et sane in Urbani VIII. Decreto de celebrazione Missarum iussu SS. D. N. Urbani VIII. me Secreterio, edito, & Sanctorum sua approbat, & confirmatis. Hoc eodem in loco nonnullas super hac redditum expedit, emodat auctoritate tum Decretum Urbani VIII. eorum, que Alexandro VII. Ecclesiastis administrante, a Cardinale Congregatione facita sunt.

Ad Hurtadum, quod attinet, ne eis doctrina in alijs capitibus, in quibus longe maximam laxitudinem praefert, ad examen revercetur: hanc temere dici potest, eum, quod ad rem praefert spectat, aquo fane laxiorum esse; causa exempli Numeri 209. rom. 2. lib. 6. pag. 205. statui licet Presbytero retributionem accipere a petente, ut pro se eretur in Missa, quamvis ceteroque idem Presbyter juxta alterius intentionem celebrare tenetur; quod fane Sacerdotum avaritiae foveat, & duplicitas accipiendo pro una Missa retributionis anfan prabat, damnatumque proinde fuit Decretum Congregationis sub Alexandro VII. n. 8. quod Decretum affert Capitulo in Praxi l. 3. c. 13.

Numeri 215. pag. 26. contendit posse Presbyterum retributionem accipere pro fructu, qui sibi propriis & specialibus est, applicatione, in quo nominatio refellitur a Diana ipso ll. p. tr. 7. r. 27. Dico igitur sententiam Hurtadi esse iustitiam non peccare; sed Peregrinis potius ejus iustitia reos esse, qui solidos quinque pecuniam accipiunt, & cum quodammodo reddidit, nec Sacerdoti pro se ipsi celebranti, quo decenter vivat.

Falsa est hoc propositio. Sacrifice enim aperte injustus est, qui Missam pluribus communem mandat celebrandam, cum Peregrinis singulis quinque solidos offerentibus pecuniam promiserit. Mendacium similique iustitiae est, pecuniam accipi et conditione, qua non impletur, & cuius implenda, dum pecuniam accipitur, voluntas non adstet.

Quod autem Peregrini, dum quinque solidos offerunt, ad congruam celebrantis sufficiendum non facit conferunt, respondeatur, five intelligat Sacrifice celebrantem non posse suo iuri renuntiare, five offerentem de ejus cumulta sufficiencia solidum esse debere, primum adeo falsum esse, ut probationis non indiget, alterum vero non minus a veritate abhorret, ut ostendit Sylvius qus. 83. art. 1. de Sacrifica. Negat hic Auctor, & pernegat offerentem id tribuere debere, quod ad celebrantis sufficiendum sufficiat;

addit.

additque, tametsi putent Auferes nonnulli posse Sacerdotem stipendis pluribus, & iis quidem exiguis ani eadem Missa, cum pro stipendiis numero totidem Sacrificia prouiderit, fasiscare, tentantiam tamen oppofitam propius ad veritatem accedere: Existimant quidem nonnulli, Sacerdotem, qui ab uso pizarium folio minorem accepit, posse etiam ab aliis unam accipere, & urisque per eandem Missam fatisfacie. Verum si priori Missam poscent illam annuerit, & similiter posteriori, unam, & alteri alias facere debere, verius est. Uergne enim peccatum frumentum Sacrifici pro partculis offerent, cui petitionis non debet auferre, si non vult præfere. Et in hanc tentantiam affert Navari, Corduba, Toleti, Bonacina, & Diana testimonia, ac demum Urbani VIII. Decretum.

Tertium Sacrifici principium est, ad ejus peregrinationis, que tantum Religionis decus, tantamque Fidelibus convenientibus utilitatem afferat, devotionem farram teatim fervandam, Peregrinos monendos non esse, propter oblatam solidorum quinque stipendium pecuniam Missam, quamvis singulis promissa fuerit, non celebrari, quia nimur illi de re moniti ad eum deviationis locum non amplius feste conferre, atque ita omnis devotio quamprimum excideret; sed inveterata potius praxi, insisti posse, atque adeo debere, ut scilicet Peregrinis quinque solidos offerentibus pecuniaris Missa promittatur, tametsi non celebretur; si enim ejusmodi praxi mala esset, haud verisimile fore Deum affidus addatur, quod Missarum stipendia deest, ejusdem sufficiatio ex parte respondet; atque ita ne dum ex Sacelli preventibus addatur, quod Missarum stipendia deest, ejusdem sufficiatio ex ipso Missarum fundo petenda est.

Ajunt alii Administratores hos ejusdem infidelitatis reos esse; fed illi respondent adeo notorius expensas esse, ut Peregrini non ita rerum ignari proba intelligent omnino fieri non posse, ut solidorum decem stipendium Missa per sit, non ignorantes habituatum solidis decem contentam non fore: esteros vero utpote rudiores, nec acute cernentes, dum offerant stipendia, non alia ratione Missam petere, quam prout loci mos obtinet.

Allii vero pronuntiant necesse fore, ut viginti pro quaque Missa solidi serventur, Sacelli spectantib[us] oneribus; sed praeterquamq[ue] pauperibus Peregrinis id valde onerosum effet, extinguqueretur potius, quam fovere peregrinationis devotionis: & quadam ratione prorsus alienum effet ob ejusmodi potuſque scrupulos Peregrinos averti.

Allii denique contendunt in Scriptis Tabelam faltam ponendam esse, ex qua innoveretur aliquid ex Missarum fundo ad Capella, ac deservientium Sacerdotum sufficiendum necessario decerpit; atque adeo oportere, ut qui fibi potissimum Missam voluerint, Sacrifice, vel alteri Delegate viginti solidos tribuant. Sed respondet, confilium hoc, quod haec servatam praxim aperte dannaret, re ipsa prorsus inutilis, & pauperibus omnibus onerosum fore, ac demum confuetam praxim ita in bonum sensum suapte sponte recidere, ut abscissa Tabella facile intelligatur; ceterum Administratores fibi ro ipfa non desse, carent, ut quicquid offertur, recte ad decenter, quod fundus sequitur, Sacelli Officiis, & Missarum celebrationi tribuator.

Illi etiam expandendum venit, an anno elapsi possint Administratores pauperibus Sacerdotibus ad alias Diocesis Ecclesias spectantibus eas Missas celebrandas committere, qui ex Peregrinorum oblationibus supserunt, cum omnem diligentiam adhibuerint, ut omnes suscepit Missas in Sacculo celebrarentur.

R E S P O N S I O .

Decimus hac die . . . Julii ann. 1705.
G. Freymann.

C A S U S X I I I .

Missarum reducio ad Sacelli sufficiendum.

¹ Cum peregrinationis locu reddiduum non facit habet, ut subficit, dona ac munera, nisi eo defervunt, vendit, da sunt, & congerit pecunia impensis ad ejus sufficiendum necessaria occurrendum est; quod si fundus novus sufficiat, posse, Episcopo permittente, illi se reduci, Peregrini de reductione ad Episcopi menem componeantur.

² Missa, propter quas accipit pecunia est, ibidem, non autem alibi celebranda sunt, quoniam ex quidem exire Peregrinorum incensio.

Q U A E S I T U M .

^A Dministratores Ecclesie, ad quam Peregrini frequentes accidunt, cum redditus perinde atque oblationes Officiis impares sint, quodque in Missarum gratia tribuitur, non exauget Sacerdotum stipendia, audire cupunt, recte necesse se gessent, non omnibus & singulis Missis, que sibi prescripte fuerant, celebrari.

Illi quidem hinc notoris & constantibus factis se tueri comiti sunt, temperie contendunt, cum impensis necessariis deflui nequent nisi ex peregrinationis fundo, hic autem Missarum oblationibus continuatur, se proinde perficere non posse, ut omnes Missas singillatim, sed tantum

^(a) Cum in peregrinationis loco prouentum servitum non aquat, ad illud perficiendum domi, & munera a Fidelibus oblati possint.

Lament. Tom. II.

brorem & culrum, atque Ecclesiarum utilitatem viderint expere-
Barbosa in hunc Concilii locum contendit hanc Episcoporum potestem ad multiplicis generis Missarum extendi: *Epi-*
scopus potest reducere numerum Missarum, & Anniverfariorum,
nisi modo quia praeſcribuntur in refectionibus & aliis similibus
dispositionibus causa mortis, sed etiam quia in donationibus &
aliis causis inter vivos.

Quamvis autem sententia haec sit valde probabilis, sit tamen veroſimilius, Missas, quas certa ratio pecunia Peregrini poſtulant, iſdem non monitis, reduci non poſte; vi-
larerit enim quod eos, ut videtur, fidelitas, & bona fides: fidelitas quidem, quoniam leaderet conventionis tacita, qua alter pecuniam certa conditione dat, alter acceptat; bona ve-
ro fides, quia Peregrinorum decem solidos offertum eam intentionem esse conatur, ut peculiares Missas celebraretur,
& pecunia tamen abſtinet faciendi anima reciperept.

Nec dici potest, inutile esse, ut Peregrini de reductione

ceteros fiant, preſumendum fore eos affertur, seu quod

noventur Sacelli prouentus exiguis esse. Presbyteros autem

decem solidos pro Missis contentos non fore; seu quod ab

Administratoribus (a) id unum legitime requiri potest,

quod ipſi, ſpectata Sacelli indigentia, melius eis judicaverint. Administratores enim timere debent, ne ipſi ſibi in hac

facti ſpecie lucum faciant, & ad fiam, vel Deceſſorum in

curulis Sacelli prouentus occitantur has, similesque ratio-

nes excoſtient contra fidem Peregrinis obſtruant, quorum

ſcīta ea mens eſt, ut ob decem solidos, quos præbueret,

Sacram fit. Dum Ecclesia Anniverfaria atque alia legata,

prout Fideles edito testamento inſtruerunt, acceptat, initio fa-

tim faciendi in animo habet, deinde vero, si quidem fundus

deficerit, Epifoci reductionis ſtāmenta juſ habent; at

rei, que pra manibus eſt, non eadem profluiſt ratio, nec

preſumendū eſt eorum intentio, qui diſertis verbis mente-

fiam declarare poſſunt. Itaque cum alia multa, tum id quo-

que forſtis in cauſa eſt, potuit, ut Cardinalium Congregatio-

in Decreto ann. 1625. n. 45. conformato ab Urbano VIII. &

relato in Bullario its statueret. *Deinde ubi pro pluribus*

Missis, etiam ejusdem qualitatibus, celebrandis ſtipendia, quantumcu[m] incongru[m], & exigua, ſive ab uno, ſive a pluribus per-

sonis collata fuerint, aut conuenient in futurum. Sacerdotibus,

Ecclesiis, Capitulis, Collegiis, Hôpitalibus, Societatis, Monas-

terii, Congregationibus, Domibus, ac Locis p[ro]p[ri]etatis, quam

ſacularibus, quam Regularibus, Sacra Congregatio ſub obser-

uatione divini iudicii mandat, ac præcipit, ut abſoluto jure Miſſa

celebretur, quo ad ratione attributa elemosyna preſcripta

nequeat alijs Epifoci autoritate,

Missis fundationibus applicata.

1. *Collegiis Ecclesiis Canonici Chori Missam applicare non po-*
furit ad Missarum quorundam fundationis faciacionem.
2. *Missarum fundationis preſcripta ad minorem numerum redigere*
nequeat alijs Epifoci autoritate.

Q U A E S I T U M .

C apitulum, cuius admodum rēnuis prouentus eſt, quia fundi veteres alienati fuerunt, & novorum minima acciſcio facta eſt, cum ſe nonnullis per hebdomadam Missis adiſtrictum ſentiat. tantum ad conscientia tranquilitatem, implendaque fundationes aliquas, quibus ex aliquo tempore non amplius faciſit, nec vero faciſit potest pro prima eam institutione, quā tamē ſtipendia ſuſcipit, dum alii multiſt faciſit, quārum fundi perire majorē vi, ut ſabentur.

Querit, I. An Missa ſolemnis, qua ad Ecclesiā Altare primarium quotidie canitur, cum vix aut ne vix quidem ob veterum fundorum excidiū fundata ſit, applicari poſit in eam ſatisfactionem, quibus ſeruit adiſtrigeretur, capto muto aliquo Capitulari confiſio?

II. Facta hypothēſi id licere, fierine poſſit propria Capituli authoritate, accedente potissimum eorum prudētia, ex quibus componitur, an vero Epifoci autoritas necessaria requeat?

Dubitandi rationes ſunt inter alias multas; quod primam difficultatem, ex una parte Capitulum pre paupertate ſuſticipit, & ex alijs ſuſcipit, ut ſeruit ad Missarum reductionem, prout proponitur, deveniatur, eam, quam Fideles dono deſere, ſuſcipiēt, vendendam eſt, ut ejusdem Sacelli neceſſariſt impensis propiciatur ex pecunia inde percepta.

Primum eſt si Sacello, do quo queritur, non ſatis fundi ſuſcipit, ut ſuſcipiat, antequam ad Missarum reductionem, prout proponitur, deveniatur, eam, quam Fideles dono deſere, ſuſcipiēt, vendendam eſt, ut ejusdem Sacelli neceſſariſt impensis propiciatur ex pecunia inde percepta.

Secundum eſt, ſi non ſatis inde congeratur, ut insufficiente fundus ſtatutur, Missarum (b) numerus, ſiquid id Epifoci ſuſcipit, reduci poſit, atque ita neceſſaria ſuſcipiatur; ſed oppōrtet, ut Peregrini de reductione, de que refectionibus, propter quas inſtituta eſt, componeantur, ut fidei publica ſatisfiat; quomodo autem ea reducio declaranda eſt, deſerit ad Epifocum ſpecificat; nec vero timendum eſt, ne huiusmodi declaratione peregrinatio deſerveat. Ut res habeat, cum id factum fuerit, quod fieri per eſt, Deo preces offerenda ſunt, & acquieſcēdunt ei Providēt, que ſane perficit, ut opus ſuſcipiat, ſiquid ipſius gloria, & Fidei adiſtricatione utile fuerit.

Ad quidem alteram repondetur Missas in peregrinationis loco ipſo, non autem aliis celebrandas eſt, quoniam ea Peregrinorum intenſio fuit. (c) Ita ſententia Azorius tom. I. l. 10. c. 24. q. 8. Sylvester v. Miſſa, q. 10. ad fin. Na-

varius in Max. c. 25. n. 134. Imponiter hand plura ſuſcipi-

tia ſunt accipienda, quam ut illi poſſit per annum Missarum

R E

(a) Super Missarum reductione conſulendus eſt loci Epifocorum, qui, quod ipſi videtur, ſtaruerunt; nonneſtia ſunt Peregrini, qui, quoniam elemosynas offertur, pro ſua ipſorum intentione Miſſas celebrentur.

(b) Si Peregrinorum dona Sacelli ſuſtentationi paria non ſunt,

Miſſas reduci poſſunt; ſed fides publica poſſular, ut Peregrini de re monentur. Cabalut. l. 3. c. 13. l. 6. c. 13. n. 18. in praxi.

(c) Ibi celebranda Miſſa, ubi eis Peregrini poſtulant; qui alibi vel celebrar, vel celebrandas committit, eorum intentione adiſtricione.

R E S P O N S I O.

Confidam Conſcientia ſubscriptum, antequam propeſis quoniam ſatiſfaciat, animadverſione dignum putat ſolemnam Miſſam, qua in Collegiis Eccleſiſ cani conſuevit, iſlam per le obligationi obnoxiam eſt. C. cum creaſura de celebre Miſſa, atque adeo circa peccatum a Canoniceſ omitti poſte. In Actis Mediolanenſib[us] l. 4. tit. de Miſſa Conventio, extat Decretum num. 15. & 16. ex quaſi ejusdem Provin- cie Concilio ductum; in qua Sanctus Carolus, poſtuam al- latum caput in medium adduxit, ſtatuit, ut Canonici, cum Chori Miſſam omiferint, distributionis ſuſ preventur: Quod ſi Capitulum preſtare omiferint, negligeantur, non ſolum illius diei distributionis multo tempore, ſed & alio die ſupplementum omiferint. Canonici in hoc Juris Caput unanimi tentatio idipm deficiunt. (a) Affer Gavantus Congregationis Cardinalium Declarations bene multas, qua hanc Canoniceſ obligacionem declarant. Reginaldus l. 29. n. 108. id verbi hinc distinctus explicat: In ſingulis Eccleſiſ Cathedralibus & Collegiis debet quidam offerri ſacrificium, ſi convenienter ſuſ melioris ſi Sacerdotum numerus. Id prebatur ex communis Eccleſiſ conſuetudine, quam habere obligavit uim ſatis inſuſmatur eſt in caput ſum creaſura de celebre Miſſa, eſſe obligationem ſuſ mortali intelligi, ex eis quoſ veretur in re gravi, uite mulțum pertinente ad commune bonum Fidelium; cuius gracia preſbiteri Eccleſiſ affigunt ſediuſ, ad ſuſtentationem Eccleſiſ celebrantium divina Officia, qui non ſatisfacieſ ſuſ ſuſ muniſ, tamquam perverſa agenti, ſuſtantiam eis ipſoſ Fideles; ſiſi habebant alijs ſuſ impedimentum.

Et ſanx feri distributions adjungas habet hanc Miſſa Capitularis, quam poindre omitemt Canonici juſtiſia violarent. Miſſa haec merito dici potest Miſſa fundationis Capituli; quamobrem nupcū Miſſa Capituli, & Canoniceſ, qui quidam in Eccleſiſ ad diuinum Officium celebrandum ſunt inſtituti; Miſſa haec Capitulo intima, quaque intrinſe- ca eſt; ut poindre quidam Capitulum ſuſtinet, ſuſtinet & ipſoſ debeat, ac potiori jure quamdui fundationis aliquem poindre ſuſtent.

II. An de Capellanie ſimilis abdicatione a Titulari ſuſtinet cum penſione, inconfuſa Romana Curia, agi poſit?

III. Tribuſ, aut promiti poſit alijs liquid temporalis ut a Patronis, prefertim cum neceſſitate premuntur, ad ejusmodi Capellaniſ nominatio obtineatur.

V. An Titularis Clericos ejusmodi Capellania poindit, qui tamquam cataphratorum militum ductor biennii ſpatio ſuam operam Regi navat, irregularis ſit, & ad eamdem Capella- nianam nominatio obtineatur.

VI. An irregulareſ ſuſtent, ut occidiſſe probe- tur, an vero iple vel ex eo ſatis incapax, ejusque Prae- benda imperialis offendatur, quod arma gefayet, & vita ra- tionem mutaverit?

R E S P O N S I O.

Conſilium Conſcientia ſubscriptum patet.

I. Non licere Canoniceſ Eccleſiſ, de qua ſermo eſt Colle- giale, ſu Chori Miſſam, que ſere celebranda eſt, ad nonnullarum peculiarium Miſſarum, ad quas alio ex capite vi fundationis tenentur, ſatisfactionem converterat. Collegiali enim Miſſa Capituli fundationis debet; inſtituta eſt in Canoniceſ ſimilis & Fidelium gratiam, quoniam, ut dictum eſt, in eum tantum finem Canonici in Eccleſiſ exiftunt, ut Fidelibus deſerviant, & diuinum Officium poindent; & propter eam integrum ſuſtent.

II. Eam Miſſarum inſtitutionem proprie tamquam ſimonia ſuſtentationem non eſt; quoniam enim illa alijs ſuſpirituale conſtant, vel potius ad res ſpirituales, Miſſas nempe per vel per alium ſuſtinentur, ut ſeruit ad ſuſtentationem, id tamen non ſufficit, ut eadem fundatio pura ſpirituale conſentia ſit.

Non defuit ſame Titulari, vel Officia, que, quia referuntur ad alijs ſuſpirituale, ſimonia ſuſtentationem in Jure, eo- rumque venditio, utpote veitia ſimonia eſt, Juris quidem Eccleſiſ ſimonia. Confuli ſunt et. 8. ſe quis Epifocus g. 1. c. 8. Salvator. c. 9. 3. & cap. confiture ſe ſimonia, ubi tamquam ſimonia prohibetur commercium, quod inſtitutorum Officiorum Oeconomici Eccleſiſ, Defensorum bonorum, & jurium Eccleſiſ ſuſtentationibus, Syndici, &c. Verum de annis Miſſarum fundationibus Canonies non eodem modo lo- quuntur.

Non igit ſimonia ſtricta ſuſcepta locum habet, ſi quid temporalis accipiat, aut detur, ut obtineat fundatio, vel ut fundatis Miſſis per alterum ſatisfiat. Id ſane, non infi- ciat, ſaper ſimoniā; ſed ſimonia tamen proprie non eſſet, quia ſimoniā ſuſtentatione ſimoniā ſuſtentat, ſimoniā nullus ei titulus preſto eſt, quamobrem ejus ſuſpendi patet, ſuſtinet ſiſi retinet, nihil aliunde conſeruit ad Fundatoriſ ūtilitatem. Et ſane Alexander VII. hanc propositionem damnavit. Miſſa alteri Sacerdoti celebranda mandari potest, mini-

trum, 7. ſ. 2. num. 7. Diana p. 10. tract. 12. refol. 40. & 5. p. refol. 51. tract. 13. 4. p. tract. 4. refol. 6. Antonius a Spiritu ſancto tom. 2. tract. 3. disp. 6. ſect. 11. ſ. 10. Pelizarius tom. 1. tract. 5. c. 9. ſect. 2. q. 9.

(a) Gavantus in Rubr. Miſſ. p. 3. tit. 11. n. 7. & 8. & pag. 1.

rit. 4. n. 3. in fin.

(b) Vercelli tr. 8. q. 30. qq. Moral. & Legal. Suarez in 3. p.

disp. 30. ſect. 2. concl. 2. Bonacina tom. 1. disp. 4. queſti. ult.